

Logga
inHitta
vård

Meny

[Cancerformer](#)

Livmoderhalscancer

Cancer i livmoderhalsen innebär att det har bildats en cancertumör i den nedre delen av livmodern. Det beror ofta på ett virus. De flesta som får livmoderhalscancer är 30 till 40 år, eller över 70 år. Det går oftast att få behandling som tar bort sjukdomen.

Livmoderhalscancer är en annan sjukdom än livmodercancer. [Du kan läsa mer om livmodercancer här.](#)

Vad är livmoderhalscancer?

[Livmoderhalsen](#) är den nedersta delen av livmodern. Den är täckt av två olika celltyper. Celltyperna möts i ett område på livmodertappen, längst ner i livmoderhalsen. Där är slemhinnan extra känslig för bakterier och virus, till exempel vissa former av [HPV](#). Det kan skada cellerna och leda till [cellförändringar](#).

De flesta cellförändringar läker av sig själv. Men ibland kan de utvecklas till cancer.

Det kan ta 10 till 15 år för en cellförändring att utvecklas till cancer.

Det är i ett område på livmodertappen som livmoderhalscancer utvecklas.

De flesta blir av med sjukdomen

Ungefär 550 personer om året får livmoderhalscancer. 7 av 10 personer blir av med sjukdomen efter behandling.

Om man inte får behandling kan sjukdomen sprida sig i kroppen. Då kan det bildas metastaser i till exempel lungorna, levern eller skelettet. Metastaser är samma sak som dottertumörer.

Läs mer på sidan [Vad är cancer?](#)

Symtom

Cancer i livmoderhalsen kan upptäckas vid ett [gynekologiskt cellprov](#). Då är sjukdomen i ett tidigt stadium, innan man själv märker något.

När sjukdomen har utvecklats mer, kan man få ett eller flera av följande symtom:

- blödningar som inte är mens. Det kan vara blödningar efter omslutande sex, eller för att man har ansträngt sig.
- förändrade flytningar, till exempel blodiga eller vattniga.
- blödningar eller flytningar fast man har slutat att ha mens.

Blödningar kan ha andra orsaker

Du kan få små blödningar utan att det är cancer. Det kan till exempel bero på att du använder p-piller, har hormonspiral eller sköra slemhinnor.

Läs mer om [mellanblödningar eller blodblandade flytningar](#).

När och var ska jag söka vård?

Kontakta en vårdcentral eller en gynekolog om du har symtom.

Om det är helg kan du vänta tills det blir vardag.

Här kan du [hitta vård](#).

Många mottagningar kan du kontakta genom att [logga in](#).

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha [sjukvårdsrådgivning](#). Då kan du få hjälp att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Undersökningar och utredningar

Genom [Min vårdplan](#) har du möjlighet att vara delaktig i din vård. Du får svar på frågor som är viktiga för dig om din utredning, behandling, uppföljning eller [rehabilitering](#).

Du kan behöva bli undersökt på flera sätt

Du blir kallad till en [gynekologisk undersökning](#) om du har symtom, eller om ett [cellprov](#) visar att du har cellförändringar.

Läkaren tittar in i slidan på livmoderhalsen med ett speciellt mikroskop som kallas kolposkop. Kolposkopet är hela tiden utanför kroppen.

Läkaren tar också ett vävnadsprov. Det är en liten bit av förändringen som kan analyseras på ett laboratorium. De flesta tycker att provtagningen känns som ett stick vid ett blodprov. En del tycker att det gör ont en kort stund.

Läs mer om [cellförändringar i livmoderhalsen](#).

Undersökningar om du har cancer

Om du har livmoderhalscancer behövs en ny gynekologisk undersökning. Det är för att läkaren ska kunna ta reda på mer om sjukdomen och planera behandlingen.

Det är vanligt att få bli [sövd](#) eller att få [ryggbedövning](#). Det är för att du ska vara helt avslappnad. Då är det också lättare för läkaren att göra undersökningen och att ta vävnadsprover.

Vävnadsproverna skickas till ett laboratorium där de undersöks i mikroskop.

De flesta mår som vanligt efter undersökningen och kan åka hem samma dag.

Oftast blir man också undersökt med [datortomografi](#) eller [magnetkamera](#).

Utredning enligt ett standardiserat vårdförlopp

Du utreds enligt ett standardiserat vårdförlopp om läkaren har starka skäl att tro att du har livmoderhalscancer.

Ett [standardiserat vårdförlopp](#) är ett sätt att organisera utredningen så att det går så snabbt som möjligt att bli undersökt och få svar på de undersökningar som behövs.

En del prover sparas

När du lämnar prov i vården sparas en del prov i en biobank. Prover sparas för att din vård ska bli så bra och säker som möjligt. Läs om [prov i vården som sparas](#).

Om behandling vid livmoderhalscancer

Det är olika vilken behandling som blir bäst vid livmoderhalscancer. Det beror bland annat på hur canceren växer.

Det är vanligt att bli opererad. Man kan också få strålbehandling och cytostatika.

Du kan läsa mer om de olika behandlingarna längre ner på sidan.

Förmågan att bli gravid kan påverkas

Du kan inte bli gravid om livmodern har opereras bort eller strålbehandlas.

Prata med läkaren innan behandlingen börjar om du vill veta vilka möjligheter som finns för dig att få barn senare.

Läs mer i artikeln [Fertiliteten efter cancerbehandlingen](#).

Operation

Det vanligaste är att bli opererad om cancertumören bara finns i livmoderhalsen.

En större cancertumör innebär att kirurgen behöver ta bort hela livmodern, övre delen av slidan och [lymfkörtlarna](#) i bäckenet. Om du fortfarande får mens, kan kirurgen försöka lämna kvar äggstockarna så att du inte kommer i klimakteriet.

Det som opereras skickas till ett laboratorium för att undersökas i mikroskop.

Operationen görs genom ett snitt i nedre delen av magen, eller ibland med [titthålsteknik](#). Du är [sövd](#). Om du opereras genom ett snitt får du även [ryggbedövning](#). Ryggbedövningen ger smärtlindring efter operationen.

Du behöver ha en kateter i urinblåsan ett tag

Efter operationen har du en kateter i urinblåsan. Det är en tunn slang som leder bort urinen i stället för att du kissar själv. Katetern sätts in i urinblåsan genom huden på magen, eller genom urinröret. Katetern kan oftast tas bort efter några dygn.

Läs mer om att ha en [kateter i urinblåsan](#).

Så mår du efteråt

Du får komma upp och röra på dig så snart som möjligt. Det kan vara samma dag som operationen, eller dagen efter.

Du behöver vara kvar på sjukhuset i några dagar upp till en vecka. Det beror på hur du mår och hur du har opererats. Man kan behöva stanna längre efter en operation genom ett snitt i magen.

Innan du lämnar sjukhuset får du ett recept på smärtstillande läkemedel som du kan ta om du behöver.

Efter operationen

Det är vanligt att blöda lite från slidan i två till tre veckor efter operationen. Undvik att använda tampong eller menskopp under den tiden. Duscha i stället för att bada.

Vänta med att ha slidsamlag i fyra till sex veckor.

En tid efter operationen får du veta om du behöver mer behandling. Läkaren undersöker dig och du får berätta hur du mår.

Operation som sparar livmodern

Om cancertumören är liten kan det gå att bli opererad utan att livmodern behöver tas bort. Det kan vara ett alternativ om du vill försöka bli gravid när behandlingen är klar.

Operationen börjar med att kirurgen tar bort några lymfkörtlar i bäckenet, oftast med titthålsteknik. Lymfkörtlarna undersöks i mikroskop under operationen.

Operationen kan fortsätta om det inte finns några cancerceller i lymfkörtlarna.

Då tar kirurgen bort det mesta av livmoderhalsen, och sätter in en tråd. Tråden håller ihop den förkortade livmoderhalsen.

Operationen ökar risken för sent missfall och att föda för tidigt.

Du får komma till specialistmödravården om du blir gravid, och du får föda med [kejsarsnitt](#).

Strålbehandling

Du behöver strålbehandling om cancertumören har vuxit utanför livmoderhalsen eller om cancern har spridit sig till lymfkörtlarna. Strålbehandlingen får du efter operationen.

Om du till exempel har någon annan sjukdom som gör en operation olämplig, kan du få strålbehandling tillsammans med cytostatika.

Du kan behöva olika sorters strålbehandling

Det finns inre strålbehandling och yttre strålbehandling. En del får både inre och yttre strålbehandling.

Inre strålbehandling – brachyterapi

Inre strålbehandling betyder att man får behandlingen inifrån kroppen. Då blir det möjligt att behandla med en hög stråldos utan att det påverkar den friska vävnaden så mycket.

Läkaren för in ett radioaktivt läkemedel genom ett smalt instrument i livmoderhalsen. Du är [sövd](#) eller har [ryggbedövning](#).

Behandlingen tar upp till en halvtimme. Sedan tar läkaren ut det radioaktiva läkemedlet. Ingen strålning blir kvar i kroppen.

Det är vanligt att behöva behandling vid två till fyra tillfällen.

De flesta kan lämna sjukhuset efter varje tillfälle.

Inre strålbehandling är samma sak som brachyterapi.

Yttre strålbehandling

Yttre strålbehandling får du från en apparat utanför kroppen. Det känns inte att få behandlingen. Man brukar behöva behandling måndag till fredag i fem till sju veckor. Varje tillfälle tar några minuter.

De flesta kan lämna sjukhuset direkt efteråt.

Här kan du läsa [mer om strålbehandling](#).

Cytostatika – behandling med läkemedel

Du som ska få strålbehandling kan också behöva behandling med cytostatika. Cytostatika är samma sak som cellgifter. Det är läkemedel som gör cancercellerna känsligare för strålningen.

Det är vanligt att få cytostatika som dropp i blodet en gång i veckan. Varje tillfälle tar fem till sex timmar. De flesta kan lämna sjukhuset efter varje tillfälle.

Läs mer om [behandling med cytostatika](#).

Behandling om du är gravid

Behandlingen anpassas om du är gravid.

Du kan bli opererad. Behandling med cytostatika behöver vänta till efter den första tredjedelen av graviditeten. Då är risken liten att barnet i magen skadas av behandlingen.

Du får föda barnet med [kejsarsnitt](#).

Prata med läkaren om du vill amma.

Uppföljning efter behandlingen

När behandlingen är klar behöver du komma på uppföljande besök. Det är för att se att cancern inte är på väg tillbaka. Du får också hjälp med de besvär som man kan ha efter behandlingen.

Det är vanligt med uppföljning tre till fyra gånger om året. Sedan behövs det inte lika ofta. Efter fem år brukar man kunna sluta med

uppföljningarna.

Om sjukdomen kommer tillbaka – återfall

Det är ovanligt att sjukdomen kommer tillbaka.

Cancer i livmoderhalsen som kommer tillbaka går ofta att bli av med. Man kan behöva få annan behandling än första gången.

Det kallas återfall om canceren kommer tillbaka.

Om canceren har spridit sig

Det är ofta svårare att bli av med sjukdomen om den kommer tillbaka i lymfkörtlar eller i andra organ. Då kan man i stället få behandling som saktar ner och lindrar sjukdomen. Sådan behandling kallas [palliativ vård](#).

Hur påverkas livet av livmoderhalscancer?

Det varierar från person till person hur sjukdomen och behandlingarna påverkar livet. De flesta mår bra efter behandlingen och har inga eller bara små besvär.

Hur stora förändringarna blir för dig beror på vilken behandling du behöver, om du har andra sjukdomar och hur du mår i övrigt. Det kan också variera från en period till en annan.

Det kan kännas jobbigt periodvis. Oftast känns det bättre med tiden. En del känner sig sårbara och oroliga länge efter att behandlingen är klar.

Här kan du läsa mer om hur du kan få [hjälp med tankar och känslor vid cancer](#).

Vanligt att känna sig mycket trött

Det är vanligt att känna sig mycket trött. Vila när du behöver, men ta hellre flera korta pauser än att vila länge. De flesta tycker att det känns bättre när de rör på sig. Gör någon [fysisk aktivitet](#) som du tycker om.

Här kan du läsa mer om [trötthet vid sjukdom – fatigue](#).

Hjälp mot besvär med tarmarna eller urinblåsan

Du kan få besvär med förstoppning, diarréer, gaser eller att det läcker urin. Det finns olika hjälp att få, och en del som du kan göra själv.

Här kan du läsa mer om [urininkontinens](#) eller [avföringsinkontinens](#).

Det kan gå att lindra en del besvär med vad du äter och dricker. Du kan få hjälp av en dietist om du behöver.

Här kan du läsa mer om [mat vid cancer](#).

Klimakteriebesvär går att lindra

Om du har mens, kan behandlingen göra att du kommer i klimakteriet. Det gäller om äggstockarna behöver opereras bort, eller om du behöver strålbehandling mot bäckenet. Du kan få vallningar, eller besvär av att slidan blir torr och svider.

Det finns olika slags läkemedel som kan hjälpa.

Här kan du läsa mer om [läkemedel vid klimakteriebesvär](#).

Hjälp som kan förebygga att slidan blir trång

Slidan kan ha blivit kortare och mindre töjbar om du har fått strålbehandling. Då kan det bli svårare att ha slidsamlag eller att bli undersökt.

Du kan förebygga att slidan blir trång genom att använda en vaginalstav, som också kallas dilatator. Det är en stav som du för in i slidan. Du får den på kliniken där du har fått behandling. Du kan behöva byta storlek efter ett tag.

Sexualitet och närhet

Det går att ha ett bra sexliv och samliv efter livmodercancer, men det kan ta tid. Det kan ha olika orsaker, till exempel hur du tänker och känner. Det finns hjälp att få.

Här kan du läsa mer om [cancer och sexualitet](#).

Håret kommer tillbaka om du tappar det

Du tappar inte håret om du får cytostatika tillsammans med strålbehandling. Men ibland behöver man få annan cytostatika före eller efter strålbehandlingen. De läkemedlen kan göra att du tappar håret. Håret kommer tillbaka när behandlingen är klar.

Läs mer om vilken hjälp du kan få om du vill: [Praktiskt stöd vid cancer](#).

Lymfödem kan behandlas

Du kan få svullnader eller en tyngdkänsla i underlivet eller i benen om lymfkörtlar har opererats bort eller strålbehandlats. Det kallas lymfödem. Besvären kan komma direkt efter behandlingen men ibland kommer de senare. Det finns hjälp att få.

Läs [mer om lymfödem](#).

Olika hur länge man behöver vara sjukskriven

Det är olika hur länge man behöver vara sjukskriven. När du börjar arbeta eller studera igen, kan du behöva ta det lite lugnt i början. Arbetsgivaren är skyldig att underlätta för dig.

Läs mer om [sjukskrivning och rehabilitering](#).

Påverka och delta i din vård

Du ska få vara delaktig i din vård. För att kunna vara det behöver du [förstå informationen](#) som du får av vårdpersonalen. Ställ frågor om det behövs. Du ska till exempel få information om behandlingsalternativ och [hur länge du kan behöva vänta på vård](#).

Du har möjlighet att [få hjälp av en tolk om du inte pratar svenska](#). Du har också [möjlighet att få hjälp av en tolk om du till exempel har en hörselnedsättning](#).

Du kan få en ny medicinsk bedömning

Du kan få en [ny medicinsk bedömning](#) av en annan läkare, om du har en livshotande eller särskilt allvarlig sjukdom. Att få en annan läkares bedömning kan hjälpa dig om du exempelvis är osäker på vilken vård eller behandling som är bäst för dig.

Att få ett cancerbesked

Det finns många olika sätt att reagera på [att få ett cancerbesked](#). Du kan behöva gott om tid att prata med din läkare och annan vårdpersonal om vad beskedet innebär.

Låt gärna en närstående följa med dig, om det är möjligt. Din närstående kan vara ett stöd och hjälpa till att minnas vad som sas vid vårdbesöket.

Du kan få stöd på flera håll

På många sjukhus finns särskilda [kontaktsjuksköterskor](#) som kan ge stöd och hjälpa till med olika praktiska saker.

Du kan även prata med sjukhusets kurator.

Det kan gå att ordna så att du får träffa någon som har fått samma behandling som du ska få. Fråga läkaren eller kontaktsjuksköterskan om de kan hjälpa till.

Du kan kontakta Cancerrådgivningen, Cancerfonden eller till exempel en patientförening. Här hittar du kontaktuppgifter och kan läsa [mer om hur du kan få råd och stöd vid cancer](#).

Många tycker det känns lättare när behandlingen väl har börjat och de vet vad som ska hända.

Barn behöver också få veta

Ett minderårigt barn har rätt att få information och stöd utifrån sitt eget behov om en närstående är sjuk.

Ofta är det bra att göra barn så delaktiga som möjligt, oavsett deras ålder. Det betyder inte att du måste berätta allt.

Läs mer om [att prata med barn när en närstående är allvarligt sjuk](#).

Att vara närstående

Det kan kännas svårt att vara närstående till någon som är allvarligt sjuk.

[Här får du råd om hur du kan hantera situationen och vilken hjälp du kan få.](#)

Du kan också prata med [kontaktsjuksköterskan](#) om du är närstående och behöver stöd.

MER PÅ 1177.SE

 [Min vårdplan – ditt stöd för delaktighet och trygghet i cancervården](#)

MER PÅ ANDRA WEBBPLATSER

 [Nationella vårdprogrammet för livmoderhalscancer](#)

 [Statistik för gynekologisk cancer](#)

Senast uppdaterad:

2023-03-16

Redaktör:

Susanna Schultz, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Karin Bergmark, läkare, specialist på gynekologisk cancer. Medlem i nationella gruppen för vårdprocessen vid livmoderhalscancer, och ansvarig för gynekologisk cancervård vid Regionalt cancercentrum, Väst, Sahlgrenska Sjukhuset, Göteborg

Illustratör:

Kari Toverud, certifierad medicinsk illustratör

mer på 1177.se

[Så loggar du in på 1177](#)

För att logga in på 1177 behöver du ha en e-legitimation, antingen BankID eller Freja+.

[Fysisk aktivitet och träning](#)

Läs om hur du på ett enkelt sätt kan öka din fysiska aktivitet i vardagen. Här finns flera filmer med träningsprogram som du kan göra hemma. Du hittar också tips på hur du kan få barn att röra sig mer.

[Cancer och sexualitet](#)

Cancer kan påverka din sexualitet på olika sätt. Tankar och känslor eller biverkningar av behandlingen kan förändra hur du trivs med dig själv eller med andra. Du kan också få svårare att ha sex på samma sätt som förut. Ofta går det att stärka lusten och förmågan att ha sex.

1177 – tryggt om din hälsa och vård

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt.

1177 ger dig råd när du vill må bättre.

1177 på flera språk

I

Om 1177

I

Kontakt

I

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#).